

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ

ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ
ДІТЕЙ»

中国儿童文学

Китайська література для дітей
Інформаційний лист

ХАРКІВ • 2019

УДК 013
К 45

Китайська література для дітей : інформаційний лист / ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей» ; уклад. Н. М. Збруєва ; ред. С. М. Загrevська . – Х., 2019. – 6 с.

Інформаційний лист познайомить своїх читачів із зразками китайської дитячої літератури.

Видання розраховано на широке коло читачів.

Матеріал підготували:

Збруєва Н. М.

Редактор:

Загrevська С. М.

Відповідальний за випуск:

Трохименко Г.В.

ХОБД, 2019

Зам. № 5

Тираж 50

© ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»
<http://www.bibl.kharkiv.com>
www.bibliomiste4ko.kharkiv.ua

Попри вікові традиції китайської писемності, історія дитячої літератури в Китаї ледь нараховує сто років. До початку Літературного Руху 4 травня 1917 року, дитячої літератури в Китаї не існувало зовсім, власне як і самого поняття дитинства. До дітей ставилися як до «зменшених дорослих», без урахування їх психологічних і вікових особливостей. Єдиним доступним читанням для них були адаптовані конфуціанські канони, що служили аналогом букваря й мали обов'язково заучуватися напам'ять.

Початок бурхливого розквіту китайської дитячої літератури ознаменував 1917 рік. У період з 1978 до 1989 років відбулося друге народження дитячої літератури Китаю. Цей етап, названий «*новою хвилею*», характеризується рядом значущих подій. По-перше, дитяча література звільняється від перетворення її у виключно виховний інструмент ідеології маоїзму, а письменники повертаються до гуманістичних цінностей. По-друге, формується теоретична база китайської дитячої літератури, здійснюється її поділ відповідно до особливостей статево-психологічного розвитку читача. По-третє, у цей час створюється безліч якісних художніх творів різної жанрової та тематичної спрямованості, у яких акцент робиться на формуванні самодостатньої особистості.

У 1954-1956 рр. різними видавництвами було випущено для дітей велику кількість збірок казок, значна частина яких є обробкою фольклорних матеріалів. Менших успіхів досягли творці літературних казок.

Знайомство з художньою творчістю китайська дитина розпочинає з усної народної творчості. Попервах мати або бабуся розповідають їй казки чи співають простеньких пісеньок. Потім перед дитиною розкривається світ легендарних героїв пісень, міфів і народних оповідань.

Традиційно, першою книгою, що потрапляла до рук школярів, була «Сань цзи цзин», або «Трисловіє», складена у XIII столітті Ван Бохо. Цю книгу, написану літературною мовою «веньянь», учні мали завчити всю напам'ять, абсолютно не розуміючи її змісту.

Китайські казки вражають своєю повчальністю і вельми гідними моральними принципами.

То ж рушаймо у країну китайських казок!

Жовтий лелека : кит. нар. казка / пер. О.Іваненко; худож. А.Широков. – К. : Молодь, 1955. – 8 с. : іл.

Давним-давно в Китаї панували злі та жадібні мандарини. Простий юнак Мі не бажав підкорятися їхнім жорстоким правилам, за що і був схоплений. Перед тим, як покинути рідні землі, Мі намалював жовтого лелеку. Птах виявив чарівну здатність оживати, щоб розважати всіх, крім можновладців. Підступні правителі надумали спіймати лелеку, а чи вдалося це їм, ви дізнаєтесь, якщо прочитаете цю казку.

Китайські народні казки / пер. О.Іваненко; мал. Л.Григор'євої. – К. : Веселка, 1952. – 31 с. : іл.

У цей збірник входять китайські народні казки різних жанрів. Він відкривається найбільш давніми за часом створення казками про тварин. Велика частина з них – своєрідні поетичні легенди про те, чому той чи інший звір виглядає так, як ми звикли його бачити, чому одні тварини товаришують, а інші ворогують («Заячі хвости», «Очі», «Як собака з кішкою ворогувати стали» та ін.).

Дещо відрізняється від них «*Легенда про те, як по тваринах рахунок років вести стали*».

У давнину в багатьох країнах Далекого Сходу літочислення велося за шістдесятирічним циклом, що складався, в свою чергу, з п'яти кіл з дванадцяти років. Про те, як з'явився цей цикл і чому він починається саме з року миші, і розповідає ця легенда. У збірнику вміщено також чарівні, сатиричні казки, а також оповіді майстрових і місцеві легенди.

Китайські народні казки / упоряд., вступ. сл. та переказ з кит. І.Чирка; мал. О.Михайлової-Родіної. – К. : Веселка, 1991. – 159 с. : ілюстр. – (Казки народів світу).

Лао Шэ. День рождения Сяопо.

История небесного дара : [повесть-сказка, роман : для сред. шк. возраста] : пер. с кит. / Лао Шэ ; [авт. предисл. В. Семанов; худож. С. Яровой]. – Москва : Детская литература, 1991. – 302 с. : ил.

Повісті присвячені шкільним будням героїв книги. Сінгапур – багатонаціональне місто, де в кожній нації – свої звичаї, школи, професії, а от ігри – спільні, бо діти бавляться разом, навіть коли дорослі їм те забороняють. Головний герой – китайський хлопчик Сяопо.

«*Історія небесного дару*» – це гостро сатиричне оповідання про життя хлопчика від дитячих років і до юнацтва. Його можна сміливо розкласти на цитати, настільки влучне там кожне речення. Це просто якісь китайські "Дванадцять стільців". Автор висміює суспільні звичаї, людські вади, але при цьому залишається тонким

психологом, тому його героїв не можливо не любити! Ця повість – не казка для дітей, вона більше для підлітків і дорослих, які зможуть оцінити її сарказм, проте в кожному рядку крізь сміх і сльози відчувається величезна любов автора до людей, до кожної людини!

Сказки Китая, Японии / пер. И. Церф ; худ. И. Войцехович. - Таллинн : Арикс, 1993. - 248 с. : ил.

Чарівний світ казки ... Він зустрічає нас з перших днів життя, розвиває фантазію, учить доброті, кмітливості, справді народної мудрості. Добре, коли казки залишаються спогадом дитинства, нашими супутниками на все життя. У Китаї, наприклад, розповідають казки про дивні картини і напій безсмертя, а в Японії – про віяло молодості і котячий рай.

Хто любить казку – той добрий по-справжньому. Так кажуть у народі. У видання увійшли китайські та японські казкові повісті, новели, притчі, що будуть цікаві читачам будь-якого віку.

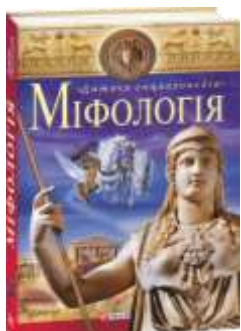
200 мифов народов мира : древний Египет. Древняя Греция. Древний Рим. Древняя Русь. Месопотамия. Древняя Индия. Древний Китай. Древняя Япония. Австралия. / сост. Ю. С. Пернатъев. - Х. : Книжный клуб "Клуб семейного досуга", 2014. - 416 с. : ил.

У цьому випуску зібрані міфи про створення світу і людства. Мета

цього видання – познайомити юних читачів з найбільш розповсюдженими міфологічними сюжетами, створеними народами давнього світу, що дає чудову нагоду долучитися до культурного надбання людства в цілому.

* * *

Незвичайна і багатоголоса шумеро-аккадська міфологія. Повні загадок і хитросплетінь міфи Стародавнього Єгипту. Заплутаний світ міфів Стародавньої Індії. Красиві, ніжні і трохи сумні міфи Стародавнього Китаю. Вражає підступність і відвага богів давньогрецьких міфів. Наповнена війнами і міжусобицями міфологія Стародавнього Риму. Неймовірно захоплюючий, з особливим відтінком мудрості герmano-скандинавський епос. Мудрі, витончені міфи Японії. Захоплюють легенди про лицарів Круглого столу – воїнів, відданих Богу і долі в кельтській міфології. Чарують перекази і оповіді стародавніх слов'ян. Заворожує жорстока міфологія ацтеків і майя. Незвичайні легенди Австралії з її тваринним світом і народними обрядами.

Міфологія : для дітей серед. шк. віку / авт.-упоряд. Г. Е. Єрмановська. - Х. : Фоліо, 2015. - 319 с. : іл. - (Дитяча енциклопедія).

На читача будь-якого віку казки завжди справляють приємне враження, хай навіть переважна більшість сюжетів універсальна і мандрує з країни в країну. Домандрували так і до Китаю. Є тут свій Котигорошко, Іванко-дурник, Дюймовочка, але замість ведмедів – тигри, корінь женьшеню, фенікс чи карп. Набагато частіше у китайських казках фігурують перевертні, що виконують переважно позитивну роль.

Немає у китайців баби-яги, зате є феї нефритових гір і сиві безсмертні старці шеньсяні. Згадаємо дві казки, сюжети яких не можна стріти у наших казках. Кумедна казка про те, як мавпа з дуже серйозним виглядом так довго збиралася у подорож, а врешті-решт з'ясувала – нічого такого незвичного в цій подорожі немає. Друга казка *«Як жаба на небо хотіла стрибнути»*. *“Тут на неї найшло натхнення, і вирішила вона, що їй до неба дострибнути неважко. Врешті-решт, надзвичайними зусиллями вона дісталася до каменя, горда і переконана, що це і є небо”*. Більш химерні, бо, очевидно, древніші, представлені в збірці міфи і легенди. Тут уже причесану логіку казок заміняє логіка міфу – їй марно шукати пояснень, чому герою треба навчитися стріляти відразу двома стрілами чи чому головним помічником виступає корінь женьшеню.

Дорогі юні читачі! Знайомлячись з дитячою китайською літературою, поміркуйте, чому та чи інша мудрість, чи то казка, чи то народне прислів'я, афоризм або вислів НЕ відмирають, а дуже актуальні і сьогодні. Сподіваємося, що вам вдасться знайти правильну відповідь на це питання.